

Most jelent meg!

A FÉLKEZÜ EMBER KÖNYVE

IRTA GRÓF ZICHY GÉZA

Ára 2 K 80 f.

„Ez a könyv a szerencsétlenül járt embereket meg fogja vigasztalni!”

Báró dr. Eiselsberg A. tanár.

Kapható minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

MAGYAR TÖRVÉNYEK

A Franklin-Társulat zsebkiadásai.

Az új bélyeg- és illetéktörvény most jelent meg!

CIME

A TÖRVÉNYKEZÉSI ILLETÉKEK

Jegyzetekkel ellátta

Dr. UJLAKI JÓZSEF

budapesti ügyvéd.

E munka arra szorítkozik, hogy az egyes szakaszoknál felüntesse az új és a régi jog közötti eltéréseket. A könyv szerzője tartózkodik az elméleti fejtegetésektől és épen ezért a könyvének nagy a gyakorlati értéke.

Ára kötve 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése,

(Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapest (IV., Egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A háboru irodalma!

A Magyar Könyvtár
ujdonságai.

AUSZTRIA ÉS MAGYARORSZÁG
HADSEREGE

Irtá Pilch Jenő honvédőrnagy.

Szinte új erőt és reménységet nyújt e könyv, mert részletesen megismerteti a mi haderónkkal.

Ára 60 fillér.

A MODERN HÁBORÚ ESZKÖZEI

Irtá Archibald Williams nyomán
Sándor Szilárd.

A háború borzalma és dicsősége elevenedik meg előttünk, ha annak eszközeivel megismerkedünk.

Ára 60 fillér.

ZEPPELIN

Irtá dr. Mikes Lajos.

Érdekes leírása a modern háború legféltelmesebb eszközének.

Ára 60 fillér.

Az Olesó Könyvtár
ujdonságai.

I. VILMOS

német császár és porosz királynak kilenczven válogatott írása.

Fordította Supka Géza dr.

A nagynémet birodalom megalapításának érdekes dokumentumai I. Vilmos császár írásai.

Ára 1 korona.

NAGY PÉTER
CZÁR

Irtá Fordította
John L. Mottley. Herkner János.

A modern Oroszország megalapítójának Péter csárnak életrajzát nyújtja e füzet, de egyben megismerteti az orosz nép lélektanával.

Ára 60 fillér.

A VILÁGHÁBORÚ
OKAI

Irtá Angyal Dávid egyet. tanár.

Élénkséggel írja le a szerző a világ-háború előzményeit s éleltetésével betekintést enged az események mögött rejtőzö okokba is.

Ára 40 fillér.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Bräusweller János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és mérés, tisztáltoja a remontoir ingabőröknek stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölteknek.

Knuth Károly
mérnök és gyáros

Cs. és kir. fensége József főh. udv. száll. Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay-u. 10.

Központi víz-, fű- és gáztűtések, léghűtés- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szil. atyúk, vízszűrővel emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

8. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 21.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is eszotolandó.

EGY ÁGYÚÜTEG FEHÉR LEPEDŐVEL LETAKARVA, HOGY A HÓBAN NE LEHESSEN LÁTNI.

AZ ÉSZAKI HARCOTÉRRŐL. — Jalfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

KÉTLÉÁNY.

REGÉNY. IRTA SZEMERE GYÖRGY.

(Folytatás.)

V. A kiskastély lakója.

Gusztó úgy ült a kupében, mint egy megpáztott sündiszó; félbajszát elfelejtette kipodorni, szeme keresztben állott, arca ráncos volt, mint egy ünneplő gatyva. Összegyűrődött az éjjeli csataterén, a melynek fardalmait nem érkezett kipihenni (mert a vonat nem vár az emberre), különben nem volt semmi baja. Visszaütötte az Ottó gróf ajánlatát, hogy legalább egy-két órára dülne le.

— Majd alszom otthon eleget.
— Nem érné magadat fáradtnak?
— Nem, én mindig úgy érzem magam, a hogy akarom.

Dübörgött a gőzös Belényes felé. Az Ottó gróf képzelete nem győzte bevárni a megérkezését, mindjárt az első állomás után kiszállott mozgó börtönéből s egyetlen vágyó iramodással beröpült a belényesi várkastély földmohás kőkapuján. Szeme elhomályosodott, idegei felmondták a szolgálatot. Ember, fa, oszlop, minden összefolyt körülötte, csak Bernátot látta tisztán a rózsaszínű kaoszban. Az öreg kutya azonnál megismerte és megnyalagatta a kezét.

A visszatérő vándort valósággal felizgatta a családától való okatlan rettegése, szíve vérvél kiszínezett reményeinek ingadozása... Hét év! Azalatt büszke hajadon lett az inceskedő gyermekből s merevegereztől nehéz férfi az amúgy tagos, de még szabad mozgású ifjúból. Azaz, hogy igazában sohasem volt ő ifjú. Zárkózott lelkének nem volt meg az a lendülete, hajlékonysága, a mi a férfikorba való átmenet felszépítő olya vonzókká, bűneit olya megbocsáthatókká teszi. Súlyva volt már akkor, midőn a bajusza még csak ütközni kezdett. Mert tekintettel történelmi nevére s óriási vagyonára, úgy nevelték, hogy súlyva legyen. Soha sem követett el, sem nem mondott léhaságot, mosolyogni is alig tudott. Csak érezni. Befelé. Mélyen az emberszív titkos magvából kikelő elpusztíthatatlan örök, de féltékenyen titkolt energiával... Vajjon elég-e ez a mások boldogítására, játszi kedvesség után epekedő, aetheri könnyűségű, illatvó leányszívek meghódítására?!

... Gusztó legalább tizszer elmondta neki mindazt, a mit Belényessykről elmondani fontosnak tartott (hiszen azért csatlalta őt Ottó Pestre), de ő hallani akarta tizenegyszer is.

— Mesélj, Gusztó az otthonalókról.
— Nem mese az, a mit én mondom — jelentette ki a tekintetes úr önértésesen.

— Nekem az. Hallottam én mesét Indiákon nem egyet, magam is átéltem, sőt csináltam is valamelyest, de csak az az egy az igazi: a belényesi mese a csendes hattystóról, rejtélyes kiskastélyról s apró tündérekéről, a kik a halandók sorsát igazítják... Mesélj!

— Hásze — dohogta a tekintetes úr — mondtam már, hogy minden a régibe van. Az öregek féltik a gutától, de csupa szamárság, hogy féltik, mert nem abban fog meghalni.

— Miben?
— A bakról fog leesni, a nyakát fogja szegni, mint az apja.

— Még mindig maga hajtja a lovait?
— Maga, pedig nem ért hozzá, agyonszekerossa a szegény párákat.

— Polytasd Gusztó.
— A grófné — engedelmességet kellett lenni a tekintetes úr — a grófné ma is ugyanaz a menyecske, a ki volt, csak a keze hízótt meg egy kicsit. Bernát még él, csak a foga hullott ki, Anyieska, a dadá, váltig ott sündörög a kiskastély körül s szid téged, mint a záporosó, minden egyes ablakba belemorog, mintha csak most is ott laktál s meghallhatnád a zsörtölését.

— Miért szid? — kérdezte Ottó álmodozva, bár betéve tudta a feleletet.
— Azért, hogy a tigrisek közé mentél, a helyett, hogy megházasodtál volna. Attól fél, hogy kivénül s más fogja dadálni a gyermekeidet.

— Anyieska, becsületes öreg goromba daduska! — motyogta magában a nagyúr.

Gusztó tovább szötte a belényesi igaz mesét:
— A kislányok, az ikrek, az úgynevezett fruskák szintén megvannak. Teréz, azaz Tera a boldabbik, de igen helyes süldő a Piroska is. Az ember szeretne beléjük harapni, mint a barackba. Jóska, a régi inasod, a ki már akkor is bolond volt, mikor téged szolgált, azóta végkép meghülyült. Hét év alatt nem dolgozott öt perczeze valót. Hogy csak te kellesz neki, életre-halálra elszegődött neked, nem sérthet meg azzal, hogy kisibiczkolja a más cipőjét is. Egyszerrel számodra tartogatta az erejét.

— Visszafogodom, — jelentette ki Ottó — ennyi ragaszkodást nem is érdemeltem tőle.
Gusztó pedig befejezte a mesét. Okos ember léte a végére hagyta a javát.

— A Miczi komtesz megnőtt. (Usetintett a nyelvél, de tisztelget árult el szeme). Magasan hordja a fejét, úgy jár, mintha úsznék a levegőben, sohasem látam minálán paradésabb leányt. Olyan, mint egy telivér paripa.

— Nagyon büszke, nagyon szép? — kérdezte a gróf aggodalmat eláruló hangon. Mintha csak azt kérdezte volna: Nem leszek neki kevés?

Gusztó megnyugtatta némileg.
— Büszke is, szép is, de jó is, okos is. Embert még meg nem bántott soha. Olyan a szava, mint a színarany, mérget lehet venni reá... Reá — ismételte Gusztó az utolsó szót, de azzal aztán végére is ért nemcsak a meséjének, hanem testi erejének is. Feje a kocsipárnára, pipája a földre esett s egy hatalmas horkantás után elaludt.

Ottó kikönyökölt a nyitott ablakon. Oly sovár vágygyal meredt belé a levegőbe, mintha szemével föl akarta volna szívni a távolságot, a mely őt Belényessy Miczitől elválasztotta...

A belényesi állomás előtt a vonat megtette kötelességét: fűyült, fekezett és némi prűzkölés után megállott, hogy utasainak egy pernyi időt adjon a kiszállásra, de az utasokkal már nem ment ilyen simán a dolog. Ottó gróf ugyanis nem tudta Gusztót fölbreszteni. Segítségért kiabált. Odarugtatott a kalauz s a gróf indus kisérője, Birma; most már hárman rázták a nagyálmú férfit, de az se használt. Ki kellett a tekintetes urat a kupéból emelni, mint valami buzás zsákot. Tovább aztán nem törődött vele Ottó, egyéb dolga volt. Tömerdek ember tolongott körülötte: ünneplőruhás kevély agastyánok, biroka termett gatyás legények, félrevágot bokréta kalappal a fejükön, verőruhás hajadonok, hajukban sarkukat vereső tarka pántlikával. Itt Belényesben még nem habzsolta be a kultúra a hagyományokat, lakói kikaczagták az olesó, jöttment divatot.

A hazérkezett vándor önfelédten bámult bele a zsongó sokaságba. Mintha látott volna ehhez legalább is hasonló képet valahol a Himalaya tövében, vagy a kirgiz pusztákon, maga sem tudta hol. Azt még kevésbé tudta, hogy a sokaság az ő tiszteletére verődött össze, félbeszakítva napi munkáját. Jőformán csak akkor kezdett eszmélni, midőn Osonka Márton, a híres belényesi bíró egyszerre csak ott termett előtte s kezét nyújtotta neki.

— Kigyűttünk a méltóságos úr elibe, — szavalta — de most már elég legyek a kőszálszóló, magyar embernek, vénasszonyok otthon a helye.

Ottó elérkeztenedett.
— Köszönöm, Marczikám!
Kinyújtotta mind a két kezét, mindenki

kezét akart fogni. Pár öreg ember belement a jó szívvel felajánlott parolába, a többi szerény méltósággal lemondott róla, beérte azzal, hogy kalaplevéve, szóval üdvözölje a nagyurat.

Egy töpörödött öreg anyóka nem vegyült bele a sokadalomba, ott állott az állomás sarkában és csendesen sírdogált. Ottó megismerte.

— Anyieska!... Meg akarok ölelni Anyieska, daduska, gyere ide.

A jelenet oly közvetlen s természetesen szép volt, mint a kelő nap, midőn első szűz sugarával bearanyozza a templom bádogtornyát. Anyieska zokogva ölelte a gyerekit, de apránként együtt sírkoztak vele az egész asszonyserreg.

— Így, milyen szent ember... Vissza hozta nekünk az ő aranyos szívit!

Erre egy hatalmas legény tört magának utat a váravárt nagyúrhoz. Járt a szája, de hang nem jött ki belőle, sápadt volt és reszkett a keze.

— Te vagy az Jóska! — szölliotta meg Ottó.

A legény intett a fejével.
— Hallom, hogy vártál reám, holnap jelentkezni szolgálatra, hűségédért fizetem hétévi béredet.

— Nem köll — bödőült el a hatalmas legény, befelé sirt örömkönyveitől fuldokolva, — csak az a kérés, hogy most már ne hagyjon el.

Az Ottó szemét is égette a köny. Tovább haladt, mert röstellette elérékenyedését. De azonnál elélelték az útját. Az öreg Belényessy kapaszkodott belé.

— Hát megjöttél végre, istentelen esavargó!
— Meg... meg... és többé nem megyek el...

— Vártunk. Évről-évre vártunk. Megöregedtünk, de fiatal maradt a szíved.

Az öreg úr hét év alatt sem pazarolt ennyi érzést szóvá: egészen beleizzadt a szokatlan ömléngésbe. Haragjában belesuhintott a levegőbe.

— Adta teremtetted, aljában sült bolond vagy te, Ottó, édes fiam.

Az ezer mértföldről érkező szívének jobban esett ez a korholás, mint az az ezeregy hízlegés, a miben messze keleten, a nádmezes szó hazájában osztályrészre volt.

— Nem akartam elmenni, kellett — mentegte magát, s hogy bővebb magyarázatra ne kényszerítsék, utasításokat adott Birmanak annak anyanyelvén.

A hindu-tatár a bakra ugrott s megmervívén hófóhér turbánban végződő természet, keresztbe tette karjait a mellén. Mondott is valamit, talán imádkozott. Kocsiba szállottak az urak is.

Csak most tört ki a nyugodt szemlélődéshez szokott, befelé érző falusi nép faji tüze. Zúgott az éljen, a kalapok a botok hegyire kerültek, az asszonyok lekapták fejükről a kendőt s meglöbegtették a fejük felett, a leányok a kocsiba szórták magukkal hozott kézi virágjukat.

Belényessynek nem volt szíve a kocsit megindítani.

— Mit bámulsz? Köszöntsétek őket — figyelmeztette barátját, a kinek szinte megszibadt a szíve a szokatlan üdvívalgástól. — Ints nekik, aztán gyertünk.

Ottó gépiesen engedelmességet. A kocsit elvágta. A tigrisvadász megragadta az öreg fészkenülő arisztokrata kezét.

— Félek, — mondta, — a félelmet nem ismertem eddig, most félek.

— Mi a menyörgős menykötő? Tán sebesen hajt a kocsis?

— Nem a veszedelemtől félek, a boldogságtól, a mi most a szemembe nevet, de ki tudja, nem fog-e nekem rögtön hátat fordítani, ha hazakeresznek.

Pohl tengernagy, a német tengerészeti vezérkar főnöke, a ki az Anglia körüli vizeket hadiszíntérré nyilvánító hirdetményt kibocsátotta.

Az öreg úr sejtette, mitől remeg fiatal barátja szíve.

— Nincs okod skrupulizálni, — jelentette ki nyersen, de biztatólag.

Ottó nem bírta tovább a lelkére nehezülő kétségterhet, (bár érezte, hogy ezzel csak zavarba hozza, de nyílt feleletre nem bírhatja az apát), megkezdte:

— Miczi gondolt reám?
— Hm... Mindnyájan gondoltunk reád.

Ottó nem eresztette el a felvett fonalat.
— Szabad? Remélhetek.

— Az öreg úr komikus haragra fortyant.
— Ne izélj velem... hiszen öt perc mulva otthon vagyunk, akkor mindent megtudhatasz.

Majd biztatólag megveregette vendége vállát.
— Mondom, hogy sült bolond vagy.

Ottó az egész úton azon gondolkodott, hogy tulajdonképpen mivel szolgált rá erre az atyafiságot, de határozottan kedvezőtlen véleményre. Ő inkább azt hitte, hogy becsületes és okos ember módjára viselkedett, midőn hét évi szabadságot adott a gyermekleánynak kiforratlan érzésvilága rendezésére. Csak pár percig törhetette a fejét: a kocsit berobogott a kastélykapun. És az a rózsaszínű kód, a mit a vonaton látott, ismét leszállott a földre.

A grófné és három leánya a kapuban állottak. Ottó nem látta, csak sejtette őket, gépiesen kalapot emelt s megbökölt a hágsőben, midőn kilépett a kocsiból. Valami nedves melegség érintette a kezét. Oda nézett. Bernát volt. Aztán óriási gránátosokat látott a kastély előtt mereven állani. Azok meg oszlopok voltak.

Végre egész tisztán kivette az eléje siető grófnét, a maga teljes hamisítatlan mivoltában.

— Édes Ottó, Isten hozott.
Tegettek egymást, inkább intim barátságból, mint távoli rokonságuk czímén.

Az izmos markába csuszított lágy asszonyi kéz végre elcsalatta a megtért világjáró szemérlő a ködöt.

— Semmit sem változtál Elvira, gyönyörűség látni tégedet.

— Csókold meg, — biztatta feleségét a férj, — ezért a bókért megérdemel egy csókot.

Ottó megkapta a provokált csókot s több tiszteletteljes kézzel való viszonzotta.

A spirkáék összelelközve egy thuja bokor mellett állottak, úgy néztek Ottó bácsit, bírálgtatták arczinét, van-e olyan fekete, mint a Csucsai cigányé, elajnálták a bácsi régi szép szakállát, a mi most rövidre volt nyírva, de főképpen azon csudálkoztak, hogy csak egy ember hozott magával Indiákról (igaz szép szál embert), — holott ők inkább egy majmot vagy papagájt vártak volna tőle. Majd arról tanácskoztak, hogy üdvözöljék a bácsit. Teréz azt tartotta, hogy meg kell őt csokolni, mint régen, Piroska ellenben egy mennél szabályosabb pukedli mellett foglalt állást. Abban állapodtak meg, hogy úgy fognak cselekedni,

a hogy Miczi. De nem lett a dologból semmi, nem merték Miczit utánozni, nem is tudták volna.

— Örülök, hogy visszajöttél hozzánk, kedves Ottó, — így üdvözölte Miczi a negyven éves férfit, hosszan odaadólág kinyújtva feléje kezét.

A szülők összemosolyogtak. Bár mintha valami ellentmondást láttak volna a leány meleg szava s hideg nyugalma között. Miczi mindenesetre tapintatosan viselte magát. Már nem bácsizta a hét év előtti bácsit, de te-nek szólította, mint azelőtt.

A spirkáék főképpen ettől ijedtek meg. Kínos zavarba jöttek, de ahhoz már hozzájárult a bácsi nénjükkal szemben tanúsított magatartása is. Ottó ugyanis egy árva szót sem szólt Miczihez, csak bámult, olyan szemeket meresztett rá, mintha ki akarta volna vallatni.

Ilyenformán szinte szeptegve közeledtek hozzá a spirkáék, midőn rájuk került a sor. Igen örültek, hogy a híres nagybácsi nem bánt velük olyan szigorúan, mint nénjükkal. Nem bámult beléjük, úgyszólván rájuk sem nézett, (mintha tegnap látta volna őket s mitsem nőttek volna hét év alatt), hosszú szoknyájukra való minden tekintet nélkül belesókolta a piros arcukba, mint mikor valaki csak úgy alkalomszerűen beleharap egy hamvas szilvába.

— Teruska, Piroska, mikor fogunk bujocskát játszani?

Ezt a «paczkázást» majdnem sértésnek lehetett volna venni. Teréz nem is hallgatta el a véleményét.

— Majd egyebet játszunk, — mondta orrocskáját feldúzva, — a bujocskából már rég kinőtünk.

— A szakállát kár volt lenyiratnia, — tódította Piroska — ha azt akarta, hogy a régi Ottó bácsinak nézzük...

Belényessy a kölcsönös üdvözlések lezajlása után karofogta vendégét (illetve örökbérlőjét).

— Jó lesz, ha lemosd magadról az út porát, olyan kádban még úgy sem fűrödtél, mint a milyet neked Gusztó kitalált.

Bementek a kis kastélyba, egyenesen a fürdőszobába. A közben megérkezett máhás székéről épen akkor czipelte be a cseledség az Ottó kézi podgyászait, egy rekedt hangú férfiú utasításai szerint.

Ez a rekedt hangú férfiú Gusztó volt maga. Az urak hangosan nevettek. A speciális férfiú lám álmában sem felejtkezett meg a rábizott podgyászokról. Talán még most is alszik, csak a kötelessége van ébren... A kis kastélyban olyan rendet találtak az urak, hogy még a brotválásához szükséges szappanhab sem hiányzott a mosdóasztalról, hiába viselt a gazda szakállt.

Nem is borotválkozott meg a Gusztó kedveért, de a tengeri fürdőjét azt igénybevette. Nem győzte a neki segédkező feltaláló urat dicserni.

Az nem igen látszott örülni az elismerésnek.

— Nocsak, ne igen beszélges, mert szádba szalad a hullám s mindjárt nem fog a tengeri fürdóm tetszeni... Ma éjszaka — jelentette ki, — itt hálók nálad, hogy megmagyarázzam neked és a fekete emberednek a villanyos berendezést, különben itéletnapig sem csináltak itt viláosságot, mert minden titkos rugóra jár.

Biezerentett a fejével s magára hagyta a nagyurat. Kiült a ház elé. Rágyujtott. A pap áttelefontált neki a szomszédból.

— Gusztó, te!
— No mi baj.
— Megjött?
— Meg.
— Meg ne mond nekik.
— Nem.

Birma épen kiállott az ajtóba sűtkézre.

— Kifele az a turbános atyafi, a ki ott lapít a nagyajtóban? — érdeklődött a tiszteletes úr.

— Strázsza. Tatár strázsza. Ő volt a főhajtonk a tigrisvadászatokon.

Persze ezt csak úgy találomra mondta Gusztó, mert nem akart szót szaporítani, únta most a papot a nagyúri impressziók után. Inkább Jóska állott szóba, a ki egy ideje ott sündörögött a kastély körül, meg-megállva s gyűlöletteljes pillantásokat vetve a tatárra.

— Mit keresel itt, Jóska.

— Ezt a bihalyzínú emberfélet bámulgatom itt, hogy törné ki a csuda.

— Miért haragszol rá?

Tirpitz főtengernagy, a német tengerészeti hivatal államtitkára, a ki Angolországok tengerelatti hajókkal való blokádját intézi.

— Honne haragunék, mikor ojjan fekete. Tán még pogány is az istenadta.

— Már pedig — vélte Gusztó — jó lesz, ha hozzászokol, mert igen becses ember az: megmentette az urad életét.

Természetesen ezt is csak úgy találta ki Gusztó. Nem sejtette, hogy ártatlan költeményével másforma hatást ér el, mint a milyet akart. A Jóska epéje felkavarodott az irigységtől.

— Hásze talán csak én is belegránék az uramért a tűzbe, azért még nem kell a pogányok közé menni.

Az épületes társaságnak az Ottó gróf megjelenése vetett véget.

Jóska megszeppent. Holnapra hitták, félt hogy kikap a tolakodásáért. De a féltékenysége mégis felülkerekedett. A helyett, hogy el-sompolygott volna, megszólította az urát.

— Méltóságos uram, kezit csókolom...
Ottó gróf szavába vágott.

— Már ma beállottál, Jóska? Jól van mutasd be magadat Birma urnak, aztán elfoglalhatod a szobát.

Birma úr! Hogy ő keresztény katolikus magyar ember létere bemutatkozzék egy fekete pogánynak! Hová lesz akkor a világ! Azonban nem merte urala életmentőjét nyíltan megsérteni. Csak kértelt.

— Engedelmet instállok, méltóságos uram, ha szabad kérdenem, mi dőga lesz itt ennek a böcsületes pogánynak?

— Veled semmi, Jóska.

A legény arca felvidult.

— Hát csak úgy ingyenbe fog ittend élős-ködni?

— A míg meg nem tanul magyarul.

— Aztán viszi az ördög...

— Ne beszélj így róla, fiam, mert az a becsületes ember, ha távolról is, atyjafia a magyar-nak. Aztán tudos ember, tanító. A hazájabeli nagyurak fiait meg akarja a magyar nyelvre tanítani, hogy ide jöhessenek a budapesti egyetemre a magasabb műveltség elsajátítása végett.

Jóska most már teljesen megvigasztalódott. (Tehát nem fog a pogány az ő dolgába belekotnyeleskedni, nem szolgálnak jött, hanem ingyenelőknek). Csak az atyafiságot nem volt hajlandó vállalni.

— Mingyárt láttam, hogy böcsületes ember, — mondta — csak abban kételkedek, hogy rokony.

— Közelebb állunk hozzá, — magyarázta a gróf, — mint tesztem a németekhez.

Jóska csak csóvalta a fejét. De nem mert ellentmondani. Ura parancsához képest Birma úrhoz ballagott s bemutatkozott neki. Az vgyorogva kezelt vele s bár tört, de magyar szóval (Ottótól tanulta) diskurált a távoli rokonnal.

— Gyú borát legyünk, — javasolta — magyar, totár egymás szeretni kell.

(Folytatás következik.)

HUSZÁR JÁRÓR A BUKOVINAI SZOROSOKBAN.

A VÖRÖS-KERESZT KÓRHÁZ MEGÉRKEZÉSE A PRILUP-NYEREGRE.

A BUKOVINAI HARCZOKBÓL. — Jelfy Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

TRÉN JAKOBÉNIN.

FRISÍTŐ ÁLLOMÁS KIRLIBABÁN.

A BUKOVINAI HARCZOKBÓL. — Jelfy Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

A CERNA HORA VÍZKÖZ ALATT, TÖVÉBEN RÓNA KÖZSEGGE.

A KÖZÖS HADSEREG TŰZÉRSÉGE.

Történelmi feljegyzések bizonyítják, hogy a granadai mórok már ágyúkat alkalmaztak 1823-ban Baza várának ostrománál. Arról pedig még régibb adataink vannak, hogy a lóport miként kell készíteni. Rogerius Bacon, a tudós angol barát leírja a módját már a XIII. században, sőt leírja ugyanezt „Liber ignium ad comburendos hostes” című könyvében Marcus Graecus is, a kiről nem tudjuk ugyan pontosan, hogy mikor élt, de mindenestre Bacon előtt.

Mindazonáltal az ágyúk használata a háborúban csak nagyon későn terjedett el. Az olasz condottieri nem tartották vitézekhez méltó dolognak ágyúk alkalmazását a nyílt csatákban s legfőképpen várak ostrománál használták azokat. Ilyen célra öntötte 1453-ban a magyar származású Orbán mester is azt a híres ágyút, mely a törököknek Konstantinápoly ostromakor tett kitűnő szolgálatot.

XI. Lajos francia király az ő olasz háborújában már nagyobb számú ágyút alkalmazott, melyeknek egy részét Leonardo da Vinci, a híres festő és még híresebb mechanikus öntötte a számára. Ugyan e korban a mi Hunyadi Mátyás királyunknak is voltak ágyúi, még pedig olyanok, a melyek idehaza készültek. Több városunkban volt ágyúöntő műhely, így Budán, Pezsonyban, Bártfán, Kassán és Brassóban. Ez utóbbi városból a megmaradt számadási könyvek azt is megtartották részünkre, hogy mennyibe került

A ZBORÓI VÖLGY; JOBBRÓL A HEGYEN RÁKÓCZI VÁRÁNAK ROMJAI.

akkor egy ágyú öntése, 1526-ban Szaniszló mester 70 forintot kapott az öntésért, az ahoz szükséges réz pedig 290 forintba került. Persze a mai pénzben ez sokszorta többet jelentene,

Ilyen állott az egész világon s a letehetősebb tisztek tovább fejlesztették ezt az intézményt, mindig haladva a korrallal, egész a mi napjainkig. Soraikban oly férfiak vettek részt, mint Wega, a róla elnevezett logaritmusi táblák szerkesztője, Uchatius a bronz ágyú feltalálója, valamint Krobotin, a mostani közös hadügyminiszter, a letehetősebb katonák egyike.

Azok az óriási ágyúk is, melyeket legújabbban gyártott tüzérségünk, minden összehasonlítás fölött állanak. A 30,5 centiméteres ágyúkat értjük, a melyeknek irányzóeszközét a budapesti fegyvergyár, s lövegeit a diósgyőri állami vagyár állította elő s melyek túlszárnyaltak minden eddigi hasonló gépet. Még tizenkét kilométernyi távolságból is kitűnően találhatók hatásuk egyenesen romboló. Ilyenekkel vannak felszerelve legnagyobb hadihajóink is.

S jól eső nemzeti büszkeséggel kell konstátálnunk, hogy a közös hadsereg tüzérségében ma a legnagyobb kontingenst a magyar elem szolgáltatja.

Valaha a csehek alkalmazták előszeretettel a tüzérségnél. Úgy találták, hogy azok közül kerül ki legtöbb olyan altiszt, ki az ágyúk irányításához legjobban ért. Legújában ez a nézet megváltozott s kitűnt, hogy a magyarok még a csehekénél is különb tüzérek. A hadihajókon levő tüzérségnek nem kevesebb, mint nyolcvan százaléka magyar származású. S ez a hajótüzérség első helyen áll ma a világon: száz lövése közül kilencvenhat célba talál.

A KASTÉLYHEGY, MELYEK BIRTOKÁÉRT ERŐS HARCZOK FOLYTAK TETEJÉN ÓSKORI SÁNCZCAL ÉS AZ ONDAVA FOLYÓ FELSŐ VÍZKÖZ MELLETT.

A DUKLA KÖRÜLI HARCZOK SZINHELYÉRŐL.

KATONA-ÁCSOK HÍDVERÉSHEZ KÉSZÜLNEK.

JÖN AZ ELLENÉGES REPÜLŐGÉP.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐRŐL. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

AZ EZREDPARANCSNOK ÁTADJA A TISZTHELYETTESNEK A ZÁSZLÓT.

JÓZSEF FERDINÁND FŐHERCEG Ő FELSÉGÉNEK NEVÉBEN SZEGET VER A ZÁSZLÓBA.

A 2-IK TIROLI VADÁSZEZRED ZÁSZLÓT KAPOTT Ő FELSÉGÉTŐL, MELYET A CSATATÉREN SZENTELTEK FÖL.
Balogh Rudolf a harcztérre kiküldött munkatársunk fölvételei.

A LEGÉNYSÉG FÖLESKÜSZIK AZ ÚJ ZÁSZLÓRA.

AZ EZRED TISZTJEI FÖLESKÜSZNEK AZ ÚJ ZÁSZLÓRA.

A 2-IK TIROLI VADÁSZEZRED ZÁSZLÓT KAPOTT Ő FELSÉGÉTŐL, MELYET A CSATATÉREN SZENTELTEK FÖL.
Balogh Rudolf, a harcztérre kiküldött munkatársunk fölvételei.

A TRÓNÖRÖKÖS MEGÉRKEZÉSE.

KÁROLY FERENCZ JÓZSEF TRÓNÖRÖKÖS LÁTOGATÁSA AZ OROSZ-LENGYEL HATÁRON.

IRODALOM.

Könyvpiacunk egyre elevenedik, nemesak számára, hanem értékre is mind több könyv jelenik meg. Mint már a minap is, újból összefoglaljuk az alábbiakban azokat az újdonságokat, a melyekre szükségesnek tartjuk felhívni olvasóink figyelmét.

Tudákos levelek. Ütleírás levelekben, a melyek még 1913-ból vannak keltezve — és mégis a legaktuálisabb könyvek egyike, szorosan összefügg a mai háborús eseményekkel azoknál a színhelyeknél fogva, a honnan keltezve vannak. Krakó, Varsó, Kiev, Odessza, Jalta, Batum, Kítere, Korfu, Valona, Durazzó, Skutari — ezek a helyek vannak az egyes levelek elejére írva kelet helyül s az egész egy a szokásos sablon körutazásokról teljesen elütő körút, melyek Marienbadból kiindulva végigvezet Krakón, Lengyelországon, Oroszország fekete-tengeri partvidékén, a görög Archipelaguson és Albánián. Az ütleírás szó nem fejezi ki e levelek tartalmát; csakugyan utazásról van bennük szó, tájképek, városképek, néptípusok váltakoznak bennük a mozgófénykép gyorsaságával és változatoságával, de ezenkívül is szó van bennük ezer mindenféle dologról: az utazást egy nagyon nagy műveltségű, a szláv és a keleti dolgokat, jelenbeliket és múltbeliket egyaránt behatóan ismerő, igen éles elméjű és rendkívül élénk asszociáló képességű író vezetésével tesszük meg, a ki minden pontosan megfigyél, szemléletesen megrajzol és minden emlékképet tetszése szerint tud a maga helyére illeszteni. E mellett pedig kitűnő író, tele elmésséggel és fordulattal, a hangja teljesen egyéni, tréfálkozó, enyelgő, kissé negédeskedő, időnkint elkomolyodó, sőt érzelmessé is váló. Nagyon érdekes könyv, — számszoros érdekes most, a mikor minden figyelmünk azokra a vidékekre fordul a honnan levelei keltezve vannak. A *Tudákos levelek szerzője Deli*. Mindenki tudja s lapunk olvasói legjobban és legrégebből, hogy ez a név tudományos életünk egyik legelső kitűnőségét *Thalóczy Lajost* leplezi — azaz ma már inkább azt mondhatjuk, leleplezi. Sok eszmos rajz is van benne: *Csánki Dénes* művei.

Nagy-Britannia veszedelme. Sokszor megessett már, hogy a mit az író utópisztikusnak vagy fantasztikusnak gondolt el és írt meg, előbb-utóbb bevált és reális valósággá lett. Csak a *Jövő század regénye*-re kell gondolnunk: mennyi minden valósult meg Jókai fantáziájából rövid idő alatt és hirtelen milyen jóslatszerűvé vált ez a regény ma, a mikor a nagy háború meglepően hasonló előzményekből és haditervek szerint indult meg, mint a milyeneket a költő elképzelt. Arra azonban alig van példa, hogy egy író fantasztikus elbeszélése oly hamar, szinte hónapok alatt megvalósult volna, mint *Conan Doyle*, az angol íróé. Conan Doyle előre kikombinált egy hadjáratot Anglia ellen, a melyben a szigetországnak tengeralatti hajókkal való kiheztetése játsza a főszerepet. Ez a novella nem is egy egész évvel ezelőtt jelent meg és ma a németek már megkezdték a bloká-

harcot az angolok ellen, ugyanazokkal a módszerekkel s a tengeralatti hajónak hasonló felhasználásával, — szinte olyan dolog ez, mintha a német admirális Conan Doyletól vette volna az eszmét. Ez a jóslat mindennél jobban mutatja, mennyire plauzibilis és kézzel fogható a dolog. Conan Doyle a hazáját akarta figyelmeztetni a fenyegető veszedelemre, bizonyára nem gondolt arra, hogy novellája ilyen hamar át fog alakulni fantasztikumból valósággá. A novella most megjelent magyar fordításban is, mint a Magyar Könyvtár új füzeté, *Góth Sándor* gondos fordításában s úgy tudjuk, máris igen nagy kelendősségre tett szert. Ma ez a legerősebb olvasmányok egyike. A füzet végén láthatjuk néhány angol tengerészeti szakértő nyilatkozatát, a kik lehetségesnek mondják Conan Doyle jóslatát, de kiteszik szavaikból, hogy nem is sejtik, hogy az idő rohamos gyorsasággal meg fogja csinálni az ellenpróbát. S ha maga a történet kiinduló pontja ennyire bevált, mért ne válhatna be az eredmény is, Anglia kiehéztetése és a végén kényre-kegyre való megadása?

Zeppelin. Zeppelin grófnak ez a háború hozta meg a nagy elégtételt, olyat, a melyet még alig kapott feltaláló. Évekig évtizedekig dolgozott a kormányozható léghajó problémáján, nem hitte neki, ki is gúnyolták. Megesimálta nagy művét, először tökéletes formában, de ugyanez megesimálták mások a versenytársát, a repülőgépet és a könnyű, karesu finom repülőgépet mellett nehézkesnek, otrombának, semmi komoly dologra nem valónak látszott az ő szivaralaku nagy, komplikált gépezete. És most a Zeppelinnek egész külön jelentősége lett: félelmetes hadi eszköz vált belőle s különösen Londont állandó félelemben tartja, az angoloknak életét megkeseríti, pedig még meg se jelent fővárosuk felett. Az öreg német grófnak, az egykori vitéz lovastisztnek az álmai megvalósultak, hazájának új, hatatos eszközt adott a maga megvédésére és félreértésében, küzdelemben eltöltött élete példájává vált a kitartásnak, a karakter-erőnek, a minden poklok keresztül diadalt arató akaratnak. Ezt a példás és tanulságos életet írta meg, jó források nyomán, *Mikes Lajos* a Magyar Könyvtár egy új füzetében, érdekesen, vonzóan, eleven képet adva Zeppelin munkájáról.

A *félkezű ember könyve*, *Gróf Zichy Géza*, a milyen fiatal lelkesedés él benne, bizonyára örömeit szolgálja hazáját a harcúterén is, ha nem tette volna ezt lehetetlen még félig gyermekkorában egy szerencsétlen vadász-baleset, a mely elragadta jobb karmát. Így csak szóval, tollal tehet szolgálatokat s ezek között nem a legkisebb az a humánus és buzgó tevékenység, melyet a háborúban félkezűekké vált emberek bátorításában, tanításában fejt ki, megmutatva nekik a maga példájával, hogy a félkezű ember is lehet egész ember, elvégezhet félkezűvel is csaknem mindent, a mit az ép ember el tud végezni, csak türelem, kitartás és egy kis ügyesség kell hozzá. A nemes gróf nem elégedett meg azzal, hogy a kórházakban személyesen oktatja a félkezű sebesült harcosokat, — hogy a kihez ő maga nem tud hozzá-

jutni, az is tanulhasson tőle, megírta a *félkezű ember könyvét*; rendszeres és az élet mindenféle nagy és kis dolgára való utasításokat ad arra, hogy miképp lehet valaki félkezűvel is önálló. Magyarazatait képekkel is szemlélteti. Sok derék katona lesz neki hálás hasznos és jóakaratu utasításaiért.

A *német világgpolitika*. *Wlassics Gyula* e címen becses és a mai eseményeket sok vonatkozásukban megvilágosító tanulmányt írt erről a ma mindenképp felettérdekes tárgyról. *Bülow* hercegnek az egykori német kancellárnak, mai római német nagykövetnek egy tanulmányából indul ki, a melyben Bülow a saját világgpolitikai tevékenységét rajzolja meg. Ebből is kiderül, hogy a mai nagy világkonfliktus középpontjában Angliának Németországra való féltékenysége áll, de igen sok más fontos megvilágító szempontot is kapunk a szemünk előtt folyó dolgok megértéséhez. *Wlassics széles látókörű politikus módjára kíséri Bülow fejtegetéseit*. A tanulmány az Olcsó Könyvtárban jelent meg.

Háborús előadások. Azok közül az előadások közül, melyeket nálunk is mindenfelé tartanak, érdekességével és tartalmasságával kiválik az az előadás-sorozat, melyet december havában a budapesti egyetemen tartottak tudományos életünk kiválóságai. A sorozat most külön füzetben is megjelent *Háborús előadások a budapesti kir. m. tudomány egyetemen* címmel. Hat előadás van benne. *Lenhossék Mihály* az idei rektor a háborúnak az egyetem életére való hatásáról értekezik s fejtegetéseinek különösen az a része igen figyelemre méltó, a mely szembeállva azokkal, a kik a háborút természeti produktumnak tartják, azt bizonyítja, hogy a háború a kultúra gyermeke. *Grósz Emül* *Az orvosi tudomány a háborúban* címmel a sebesültek gyógykezelésének, a háború okozta betegségek és járványok megelőzésének mai állapontját ismerteti laikusnak is áttekinthető módon. *Mihályfi Akos* *A háború és a theologia* című értekezésében a vallás és az egyház szerepét méltatja a háborúban. *Magyary Géza* *A békeozgalmakról* szól, hatatos érvekkel küzdve az ellen a felfogás ellen, hogy a mai háború tárgyalanná teszi a békeozgalmat. *Alexander Bernát* a háború nemzetnevelő szerepéről mond súlyos és mély elmélkedést, a melyben világosan és meggyőzően mutat rá korunk főfeladatára s arra az erkölcsi degenerációra, melyet a háborútól várhatunk. *Beöthy Zsolt* *Angol és orosz szövetségeseink* című finom és elmés tanulmányát lapunk karácsonyi számában közöltük először. — Külön füzetben jelent meg gróf *Apponyi Albert* előadása, melyet a hadsegélyző előadások során tartott a magyar nemzet természetes elhelyezkedéséről a világgpolitikában. Széles ívű történeti tanulmány ez azokról a kényszerítő történeti erőkről, melyek a magyarság sorsát ügyszólván egész történetét át hozzákapsolták a német birodalomba, történeti indoklása a mai szövetségben való ragaszkodásunknak.

EGY BOMBA TÖRTÉNETE.

Lengyel regény az 1905-iki lengyel forradalmi mozgalmak idejéből. (Folytatás.)

Írta STRUG ANDRÁS.

Mind meg fognak halni, gondolta, mialatt a mozgalmal embertömegré nézett. Ez az egyszerű gondolat, a melyet ismer minden, a mi él, roppant nyomással nehezedett lelkére.

Miért élnek? Ez a kérdés szakadt ki belőle egy borzalmas, örült kiáltással.

Mikor a megbeszél helyen átadta a bombát megörzés végett egy a művelt osztályhoz tartozó idegen úrnak, ez mint mindig, megcsodálta rendíthetetlen nyugalmát. Kérte, pihenje ki magát, theával kínálta és ügyesen beszélgetésbe kezdett vele. Mindig és változatlanul ugyanarra a pontra fordult a beszélet: hogy menél többet tudjon meg tőle arról, hogy mit érez és mi megy benne végbe az ilyen veszedelmes podgyással való kocsikázások közben.

Mindenek fölött az érdekelte, hogy megismerje azokat a pszichológiai prozesszusokat, melyek a harezolók lelkében, a kik mindennap hozzáérnek a halálhoz, végbemennek.

Mint orvos és pszichiáter rendkívül kíváncsi vagyok lelki különösségeitkre. Ilyen helyzetekben, kedves elvtársom, a pszichológiai jelenségek hasonlíthatatlan élességgel és világossággal szoktak fellépni. Mit ér az, ha az ember nem tudja magát veletkezt megérteni? Az embereitek elbűnnek és elmaszkirozzák magukat előttem, csúfolódnak komoly fáradósaimon és egy élezzel tünteszik magukat rajtam. Pedig a tudomány sok mindenféle hasznát látható...

Kama ismerte az orvos modorát, mosolyogva tette túl magát fejtegetésén és felelt valamit, hogy a pszichológust misztifikálja. Nem sokba vette az egész tudományt.

— Mennyi időre hagyja nálam ezt a szimpatikus tokot? — kérdezte az orvos, mikor elbűsített tőle.

— Ne legyen olyan kíváncsi. Különben ma-

gam sem tudom. Ha majd úgy szól a parancs, eljövök érte... parancsra...

— Mert ti nem tudjátok a napját és óráját — mondotta az orvos bizonyos, elmélyedéssel.

— A napot nem, de az órája rendszeren este nyolcz és kilencz óra között van. Ha azonban másképp kerülne, majd kap reggel nyolczkor egy czedulát egy küldönczettel, ez a czedula meg fogja határozni az óráit.

— Csak ne ezeket a küldönczöket...

— Most már vannak saját küldönczeink.

Mikor Kama elment, az orvos bezárkózott dolgozószobájába, pedáns gondossággal az ablak elé vonta a függönyt és az íróasztalra állította a rábizott letétet.

Ártatlanul és szerényen állt a bomba csinos tokjában. Senkise hitte volna, senkinek még álmanban sem jutott volna eszébe.

Az orvos leheveredett a dívánra és miután rágyújtott egy cigarettára, elkezdett azon kérődzni, a mi mindennap foglalkoztatta gondolatait: a munkájára gondolt, a mely az egyének és a tömegek pszichológiájáról szólt a forradalmi mozgalom alatt. De a gondolatai hirtelen megszakadtak és függve maradtak. A nagyon világos elméletek hiányosaknak tünnek fel előtte, a rendszer rendezetlenek és sok látszólag kikutatott jelenség tovább harapózott és sehova sem engedte magát besorozni. Az orvosnak, mint minden alkotónak megvoltak a jó és a rossz órái. Ma semmi sem akart neki sikerülni. Mint pszichológus, a ki hozzá van szokva, hogy önmagát tanulmányozza és önmagát a legkülönbözőbb megfigyelésekre használja, hamar felismerte intelligenciája e szokatlan elhomályosulásának okát. Soká rámeredt a tárgyra, a mely az asztalán volt.

Ez a kis tárgyatul valami ritka erővel, valami rejtelmes, megfoghatatlan hatást tett a pszichiáterre.

Az orvos nem volt gyáva. Ezt a tényt elég gyakran megállapíthatta a hűvös kutató teljes szigorával; nem félt a haláltól és ebben bizonyos volt. Régebben merész, rettenthetetlen hegy-mászó volt, csak egy év előtt volt párbaja egy

jó lövővel és a párviadal előtt való nap és aznap is nemesak teljesen eszméletlenül volt, hanem jókedvében is, a mely egy cseppet se volt mesterkelt. Végül a forradalomnak nem egy veszedelmes szolgálatot tett...

És mégis — valahányszor ilyen valamit hoztak a házába, a roppant izgalom órái kezdődtek számára s ez az izgalom teljesen megfoghatatlan cselekedetekre vitte. Ezekben az időkben a pszichiáter nem sokkal volt különb, mint a páciensei, a kiket mindennap felkeresett a kórházban. Különösen az éjszakai voltak tele rémülettel.

Mikor azt kérdezte, meddig hagyják nála a bombát, egyuttal azt is kérdezte ezzel, hogy meddig kell kinlódnia. Tisztában volt vele és előre tudta, hogy mi vár rá. Mindazáltal nem volt rá eset, hogy megtagadta volna a lakását, hogy kifogást keresett volna, vagy csak hogy elfintorította volna az arcát. Elfogadta és vége.

A párt köreiben az a híre volt, hogy rendkívül megbízható ember, a mi a forradalom idejében különösen azoknál, a kiknek közvetlen részük volt a harezban, nagyon tiszteltetelmű dolog számba ment: mert hisz ki lehetett biztos önmaga felől? kinek nem volna kedves az élete?

Az orvos meggyőződésből forradalmár volt, de ezzel a meggyőződésével nem sokat vesződött. Megvolt benne, létezéséről biztos volt, ennyi volt az egész. Nem foglalkozott azzal, hogy programmszerű vagy doktrinér vizsgálatokat tegyen, az is közömbös volt neki, hogy mit írtak a pártiródalomban, efféle dolgokat nem is olvasott s alapjában véve mindegy volt neki, hogy mire czéloz a forradalom.

A mi az országban ez idő szerint végbement és a mihez a maga módja szerint ő is hozzájárult, úgy érdekelte őt, mint egy szokatlan, megrázó színjáték, tele meglepetésekkel, rejtelmekkel, borzadálylyal. Saját tudatos akaratából közlekedett ezekhez a dolgokhoz, de különös szándékból. Ha e mellett hasznára volt a forradalomnak, ez nem az ő érdeme volt. Ezzel tiszt-

CSUSZKÁLÓ MAGYAR KATONÁK A LÖVÉSZÁROKBA VALÓ INDULÁS ELŐTT.

AZ ÉSZAKI HARCÚTÉRŐL. — Joly Gyula, a harcúterre kiküldött munkatársunk felvétele.

tában volt. De a világhossz és tudat tengerében, a melyben úszott, voltak mélységek és rejtett zátonyok is.

Egy ilyen kicsiny valami, mint ez a dinamit-bomba...

Mint állandó őrzőjük, a doktor sok bombát látott már, de mindig pontosan ugyanaz történt.

Azt hitelné az ember, hogy hozzájuk szokhatott.

Mégis — Ez nem a közönséges ordináré rettegés volt. Az utczán úgy futkostak a spiczlik, mint a kutyák, őrártatok jártak-keltek; gyanús emberek jöttek hozzá, — minden pillanatban meglephette a rendőrség. Ő tudta, mi jönne erre: városháza, puskatus, vizsgálat, a X. számú pavilon, a hadbírósg — nyolcz-tíz évi kényszer-munka, talán a kötel. Nem, nem ez volt, — valami egészen más. A doktor tudta, mi fenyeget és mint következetes ember ezzel leszámolt. Tudta azt is, hogy ha baj éri, tisztességesen fogja magát viselni.

Sőt mi több, minden eshetőségre különböző kérdéseket, érdekes dolgokat, pszichológiai problémákat tartott készen, a melyek szerencsétlen körülmények között sorsát elviselhetővé tehetik és ismereteinek körét gazdagíthatják.

Nem is a véletlen robbanástól félt, mert azaz tisztában volt, hogy ez csak egy másodpercnek egy töredékét át tart, mely után a végtelen semmi következik s ezt tudni neki elég volt, hogy azzal a veszedelmes tárggyal nyugodtan tudjon egy szobában maradni.

Mi volt hát? Felugrott a divánról és titkon és halkán, mintha még valaki volna a szobában, a kit nem akar felbreszteni, az irasztalhoz lopózott. A tok új volt és erősen bőrszagú, az akasztó szájja lefogott az irasztalról és a földig ért. Az orvos óvatosan a tok köré göngyöltette a száját, rendesen elhelyezte a tokot az asztalon, megállt és rábámult.

Az élettelen tárgy nem törődött az átható tekintetekkel, sem a szubtilis gondolatokkal, sem azokkal a közvetlen kérdésekkel, a melyek hozzá intéztek. Ott állott, a hova tették és örökkön-örökké ott fog állni, ha el nem mozdítják. Ha levették a földre, akkor körszökök mindent egyforma energiával fog felrobantani, — akár a ezár pribékjei, a forradalom harcászai, vagy utcazi járókelők, öreg, fiatal, jó és rossz, okos és ostoba, jelentékeny és jelentéktelen emberek. Az ablakokból kirepülnek az üvegek és általános rémület támad.

A bomba a hatalmas kémiai reakciók káoszában el fog tűnni, füst marad utána, égett szag és külső burkának töredékei az örök, generálisok, katonák, küzdők, bércocsis lovak és véletlenül arajárók testében.

A pszichológus gondolatai tévutakra kerültek, mind kevésbé érthetők és mind különösebbek lettek. Keletkeztek, nőttek és elérték a tébolyodott kívánságok makacs végét.

Valami alig észrevehető, valami hajszálvékony, egy igazi semmi választotta el attól, hogy bizonyos ötleteket, a melyeket lázban támadnak, azonnal meg ne valósítson. Egy idegen hatalom kergette, fölemelte a kezét és azt parancsolta neki, hogy érintse meg ezt a borzalmas tárgyat. Úgy tetszett, mintha valaki, a ki láthatatlanul a szobában van, gúnyosan vigyorogna. Az agyán komoly és alapos gondolatok jártak át, tele halatlan bölcseséggel, a mely elkápráztatta és arra a vallomásra kényszerítette: ez az igazság, ez végre a végső igazság! És az az igazság nem volt egyéb, mint ez: a bombát megragadni és teljes erejéből földhöz vágni. Habozás nélkül ezt kelte tenni.

Mikor a bombát kezében tartotta, nagyon nehéznek találta. Ezen elsodálkozott. Mialatt a kezében meregett, belül olyan véstjósóan kotyogott, hogy az orvost előntötte a hideg verejték s mozdulatlanul állott meg, elakadó lélek-zettel.

Ebben a pillanatban ismét a nyugodt, világosfejú, tudatos ember volt és megértette, hogy egy pillanat előtt meg volt örülni. A kijózanodás első jele a rémület volt, a kérelhetetlen, nyomasztó, igazi rettegés.

Keze reszkettett, a haja égnék meredt. Ropant erőfeszítéssel, mintha a legnagyobb teherrel küzdödnék, visszaállította a tokot az irasztalra, — hevesebben, mint a hogy akarta

volna. A hideg veritek végigcsurgott testén. Levette magát a divánra.

Sokáig nem volt körülötte semmi. Sem előtte, sem mögötte nem történt semmi, nem is történt.

Az idő megszűnt folyni s a világ létezni. Őn-magát sem érezte többé. Csodálatos és egyuttal borzasztó dolog volt.

De nem aludt — ébren figyelt. Úgy figyelt, mint valami élettelen tárgy. Úgy tűnt fel neki, mintha ő maga valami kö, eszköz vagy valami vonulhatott volna el felette. Türeleme nem untatta.

Kivülről már kocszörgés hallatszott, arajáró emberek léptei és halvány fény derengett be a lefüggönyözött ablakokon a szobába. Az orvos felállt, eloltotta a lámpát, elrejtette a bombát a szokott helyre, az irasztal legalsó fiókjába és gondosan elzárta. Óvatosan tette ezt, a hogy illet, a nélkül, hogy közben bármilyen szokatlan benyomások érezett volna. Aztán megmosdott, felöltözött és elment a városba. A cukrászboltban, a hol reggelizni szokott, megitta a kávéját, elolvasta az újságot és aztán a villamos vasutal kiment a kórházba. Figyelmes és megfigyelő volt, mint mindig.

Egyik öreg páciense, a ki nagyon szerette, barátságos szavakkal mondta: Mikor marad már állandóan nálunk? Diagnózisai világosak és éleselméjűek voltak, a betegekkel tapintatosan bánt, mint mindig és olyan melegséggel, a mely a specialista orvosoknál ritkaság. Az öreg főorvos ezen a napon lopva megfigyelte ifjabb kollegáját. Tapasztalt szemmel tanulmányozta mozdulatait és tekintetét, különösen egy bizonyos, árnyékterítlen futólager mosoly tűnt fel neki, a mely gyakran időszerteitlen futott végig az alorvos arcán. Az öreg orvos szomorú megismeréssel rázza meg a fejét, mert szerette asszisztensét.

Az orvos a rendes időben ment ebédelni, de alig tartottak a levesnél, hirtelen felugrott és asztaltársai és a penziótulajdonosné elképedésére kirohant a házból. A legnagyobb izgalomban hajszoalta a kocsi, hogy siessen és lelken-dezve ugrált fel lakásába, a harmadik emeletre. Óvatosan kinyitotta az ajtót és belenézett dolgozó szobájába. A szoba változatlan volt, minden a helyén állott. Reszkő kézzel nyitotta fel az irasztalt, miközben a kulcsok csörgése valóságos rémülettel töltötte el. Belenézett a fiókba és azonnal megnyugodott.

Odaült és néhány mondattal beírta mai megfigyeléseit a füzetébe. Pontosan tudatában volt, milyen ő most, milyen volt az éjjel és egy pillanattal ezelőtt. Aztán visszatért az ebédjéhez és elsodálkozva kérdezte magát: miért fogadtam kocsi, mikor olyan közel lakom ide?

Sokszor még rosszabbul is ment a dolog. Emlekszik nyugodt éjjelkre is és zavartalan álomra. Hirtelen valami felriasztotta. Világot gyújtott és figyelt. Óvatosan odalopózott a dolgozószoba zárt ajtajához és hirtelen kitérta. Bátor fölemelte a gyertyát, — semmi. Mit találhatott volna különben? Maga se tudta. Bizalmatlan-kodva kutatta ki a zúgokat és a saját árnyéka, a mely a falon mozogott, megijesztette. Aztán végiment mind a három szobájában, a gyertyával kezében. Kioltotta a gyertyát, kinyitott egy ablakot és kinézett az utcára. Elővette a bombát és óvatosan az ablakhoz vitte s odaállította. Várt. Végre lépések, hangokat hallott... Réz-szeg emberek mentek arra hazafelé és ittás hangon danolástak. Messziről egy kocsi hallott — az sem az. Türelemesen várt. Végre az utca közepén három árnyék közeledett felé. Lassan mozogtak, gyakran hallani széles és hangos ástásukat, a lépések kemények, nehezek. A szu-ronyok csillognak.

Az orvosnak nem volt semmi szándéka. Neveletlen gúnykaczajba tört ki. Mértékelen megelégedést érzett, alig birt magával örömben. Ezalatt amazok lassan, nyugodtan elmentek a ház előtt.

Időnkint magához vette a tokot, bevitte a kórházba, magával vitte az ebédhez és olyan elfogulatlanul járt-kelt vele, hogy néha szinte meglepedkezett róla. E mellett jól és nyugodtan érezte magát.

A sárga tokba rejtett bomba tíz napig maradt nála. Ez idő vége felé az orvosnak már teljesen tébolyodottak voltak a szemei és ha emberek

között volt, az elfogulatlanok órái egészen beteges kitérészekkel váltakoztak; ezeket feljegyezték jegyzetük közé s a tudományos terminológia egész pontosságával a nevükön nevezték.

Egy nap este felé az orvos a bomba tokját a szíjjánál fogva a vállára akasztotta és néhány óra hosszat így járt a városban. Fel-ál sétált a Marsalkovszkán, betért egy kávéháza, nézegette a boltok kirakatait. Odaállott a kíváncsiak módjára nézni, hogy vizsgálták végig az őrártatokat a járókelőket, kihívóan az arcukba nézett a rendőröknek, de békében hagyta.

Az orvos várt valamire, valami szokatlan élményre készült, de miután nem történt semmi, hazament.

Épen jókor ért haza. Alig hogy levette a télikabját és alig hogy elzárta a végtelen börtököt az irasztal fiókjába, mikor háromszor esőngentek. A küszöbön egy idegen hölgy állott pompás öltözékben.

Az orvos nagy álmélkodással és még nagyobb udvariassággal kérte, lépjen be és egy széket tolt feléje. A helyett, hogy leült volna, a hölgy elnevette magát. Mikor az orvos esodálkozása tetőpontra jutott, végre felismerte Kama elvtársnőt. Nem bírta elfojtani a csodálkozás felkiáltását. Egy nagyvilági hölgy állott előtte, pompás prémbundában, mesébe illő kalappal, suhogva a selyemtől, illatosan, ékszerekkel díszítve, kaczer mosolylyal az ajkán. Az orvos mélyen meghajolt.

— Alázatos szolgálja, grófnő.

— Kamarás uram, nagy vigyázatosság tőlem, hogy ily késő este be merek lépni egy legényember lakásába, de bizom becsületességben és diszkreciójában. Komoly dologban jöttem.

— Rendelkezésre állok, grófnő...

— Személyesen jövök, hogy elhozzam a koronakécséket, melyeket a legkegyelmesebb hercegnő egy bizalmasa útján, bár az illető alantas származású, Önnek átadott a napokban.

— A legmagasabb parancsnak engedelmessé- kedni kell, de talán ki akarja magát pihenni, grófnő? Fáradság nyomai látszanak rajta.

— Nem maradhatok tovább egy pillanattal sem, a királyné vár a kincseire. A királyné nem várhat, ép oly kevésbé az, a kinek a kincsek száma vannak. Az a legkevésbé...

— Oh a boldog!

— A királyné kegye végtelen. Egyébiránt az az ember rég megérdemelte és nem illik tovább is várakoztatni.

— Tehát ma...

— Sajnálom, nem szolgálhatok felvilágosítással. Udvári titok...

(Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

Február 11. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galicziában tüzérségi harcokan kívül, semmi sem történt. A kárpáti arcvonalon az uszoki szorostól nyugatra eső szakaszon orosz támadásokat és egyes részleges előretöréseket az ellenség nagy vesztesége mellett visszavertünk. Az erdős hegyekben és Bukovinában ismét előrehaladtunk; több száz orosz elfogtunk és gépfegyvereket zsákmányoltunk. A németek harczerterén a Visztulától balra nem fordultak elő különös események. A Visztulától jobbra, Sierpeztől északnyugatra egy német előretörés, melylyel az ellenséget mindenütt, a hol találták, visszazoritották, néhány száz foglyot eredményezett. A keletporoszországi határon a németekre néve mindvégig kedvező eredményt folytak a harcok, noha magas hó akadályozta a csapatok mozdulatait. A nyugati harczerterén az Argonnekban a németek egy támadásukkal tért nyertek. Hat tiszt, 307 főnyi legénység, két gépjármű és hat kisebb ágyú került a németek kezére. A közép és déli Vogézekben is volt a németeknek néhány kisebb helyisikerük.

Február 12. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galicziában a helyzet változatlan. A kárpáti arcvonalon folyik a harc. A szövetségesek támadása az ellenség elkeseredett ellenállása és minden irányból összevont erősítéseinek harcbevételére daczára lépésről-lépésre tért hódít. Bukovinában hadműveleteink kedvezően haladnak. A hegyes völgyein előnyomuló hadoszlopaink nap-nap mellett harcokban vívják vissza a hazai földet. A Szereth-folyó vonalát elértük. A németek harczerterén a Visztulától balra nincs változás. A Visztulától jobbra folytatták a 12-én bejelentett offenzívát, elfoglalták Sierpez városát és megint pár száz

oroszt fogtak el. A keletporoszországi határon a németek hadműveletei az oroszokat a Mazuri-tavaktól keletre állásai gyors feladására kényszerítették. Egyes helyeken a harc még tart. Eddig körülbelül 26,000 oroszot fogtak el, több mint 20 ágyút és 90 gépjárművet zsákmányoltak; a németek kezére jutott hadiszer mennyiségét még megközelítőleg sem lehet áttekinteni. A nyugati harczerterén a tengerpartnál hosszabb szünet után február 12-én ismét ellenséges hajók jelentek meg. Ellen-séges repülőek Ostendére bombákat dobtak, de hadikárt nem okoztak. Az arcvonalon többi részén tüzérségi harcok voltak. Különösen sok löszert használt el az ellenség a németek champagnei hadállásai ellen, azonban említésre méltó eredményt nem ért el. Souain mellett gyalogos támadást is megkísérelt, ezt azonban a németek visszautasították és 120 embert foglyul ejtettek. Az Argonnekban elfogott franciák február 12-én jelentett száma egy tiszttel és 119 emberrel gyarapodott. Verdun-tól északnyugatra több ellenséges lövészárkot foglaltak el a németek, ezzel szemben a franciák részéről megkísérelt ellentámadást, melylyel a geni lobogót hordozták a csapatok előtt, nagy veszteséget okozva visszautasították. Verdun vára német repülőek mintegy száz bombát dobtak le. A Vogézekben a Sudeklopfnál a franciáknak a német állások előtt egyes kisebb előárkot megszállani.

Február 13. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galicziában nem történt említésre méltó esemény. A kárpáti arcvonalon nyugati és közép szakaszán a helyzet általában nem változott. A Dukla-szoros közelében az oroszok erős ellentámadásai ritkábbak lettek és a keleti szakaszon előbbre haladtunk. Bukovinai sikeres előnyomulásunkkal egyidejűleg csapataink, miután az ellenséget Kőrösmezőnél visszavertették, átkeltek a Jablonica-hágón és az ottól az úttól mindkét oldalon fekvő átjárók. Mialatt Bukovinában előnyomuló hadoszlopaink számos ütközet közben elérték a Szereth-vonalat, a felső Pruth vidékén és Nadvorna irányában előnyomuló csapataink kivitták a helység völgyeké kijáratát s elérték Vízit, Kut, Kosov, Delatin és Pasieczna helységeket, a hol jelenleg az oroszok több különböző ponton megállottak. Az utóbbi időben naponta beszállított foglyokkal a jelenlegi harcokban foglyul ejtett oroszok száma 29,000 főre emelkedett. A németek hadműveletei a keletporoszországi határon és azontúl mindenütt szerencsésen haladnak. A hol az ellenség ellenállást kísérelt meg, hamarosan visszaverték. Lengyelországban a Visztulától jobbra támadó német ca-

patok átlépték az alsó Skrvát és Racionz irányában nyomulnak előre. A Visztulától balra nincs nagyobb esemény. A nyugati harczerterén a tengerparton ellenséges repülőek 12-én is dobtak bombákat, de csak a polgári lakosság körében és vagyonában okoztak nagyon jelentős veszteséget, katonai szempontból csak jelentéktelen. Nyugati arcvonalon a németek tüzérségi lövedékeket találtak, melyek kétségtelenül amerikai gyárakból erednek. A február 12-én Souaintól keletre visszavert támadásnál ejtett foglyok száma 4 tisztre és 478 emberre emelkedett. A németek 200 ellenséges halottat találtak arcvonaluk előtt, holott az ő veszteségük halottakban és sebesültekben mindössze 90 ember. Massigetől északra, St. Menehoultól északkeletre a február 8-iki támadások következményeképp a francia feldalálások további 1200 méter hódítottak el. Sudeklopfnál a Vogézekben, az ellenség újabb támadásokat kísérelt meg, melyeket a németek mindenütt visszavertek.

Február 14. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galicziában a helyzet változatlan. Harcvonalunk egyes része a Dukla-szakaszon, a mely ellen az oroszok eddig heves támadásokat intéztek, magament át támadásba, visszavetette az ellenséget és pedig sibiriai csapatokat, két uralkodó magaslatról és rohammal bevett Vízkoz mellett egy helységet. Hasonlóan sikeres volt a szövetségesek támadása az Erdős-Kárpátok középső részében; itt kiragadtunk az ellenség kezéből egy magaslatot, mely erős vetélkedés tárgya volt. A február 13-iki harcokban ismét 970 embert fogtunk el. Délkeleti Galicziában és Bukovinában diadalmos ütközetek voltak. A Nadvornától dényugatra a város fedezése czéljából ellenálló oroszokat visszaverttük. A Delatintól északra fekvő magaslatokat elfoglaltuk és számos oroszot foglyul ejtettünk. A németek hadműveletei a keletporoszországi határ mentén és azontúl úgy folynak le, a mint várták. Lengyelország Visztula-parti részében csapataink Racionz irányában előbbre haladtak. A nyugati harczerterén a németek Pont à Moussontól északkeletre elfoglalták a franciáktól Norroy falut és az innen nyugatra eső 365-ös magaslatot. Két tiszttel és 151 főnyi legénységet elfogtak. A Vogézekben Hilsen és Ober-Seugen helységeket rohammal bevették s 135 foglyot ejtettek.

Február 15. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galicziában semmi sem történt. A kárpáti harcok tovább is teljes erővel folynak. Délkeleti Galicziában február 14-én elfoglaltuk Nadvornát s az ellenséget Stanislaw irányában visszanyomtuk. A déli harczerterén jelentéktelen határharcok voltak csak

A németek harczerterén a Visztula balpartján lényegesebb változás. A keletporoszországi határon kivitt harcok során Tisztított északra az ellenséget Piktupönenből előltek és Tauragon irányában tovább szoritották. A tavaktól keletre az üldözési harcok még folynak. A németek mindenütt gyorsan haladnak előre. Lomzán át előnyomuló orosz haderők ellen német csapatok Kolno környékén törtek előre. A Visztula területén a németek továbbra is tért nyertek. Racionzot megszállták. A nyugati harczerterén Yperntől délre St. Eloi-nál elragadták az ellenségtől hadállásnak mintegy 900 méter hosszú részét; az ellentámadások sikertelenek voltak. Meghíusult az ellenségnek La Bas-sétól dényugatra intézett támadása is; néhány tucat foglyu maradt a németek kezében. A február 12-én a Sudeklopfnál elvesztett előárkot a németek visszafoglalták. A Lauch völgyében Sengen-ből kivetették az ellenséget, mire Rempach helységet önként kiirították.

Február 16. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galicziában az általános helyzet nem változott, csak tüzérségi harcok voltak. A kárpáti arcvonalon hevesen harcolnak. Az oroszoknak a szövetségesek állásai ellen intézett több nappali és éjjeli támadását, az ellenségnek nagy veszteségeket okozva, visszavertük és 400 oroszot elfogtunk. Bukovinában a hadműveletek kedvezően alakulnak. A Szereth-vonalat átléptük, az oroszokat folytonos ütközetek között a Pruth felé visszazoritottuk. Kolomeától délre nagyobb harcok fejlődtek. Itt február 15-én több mint 500 orosz foglyul ejtettünk. A németek harczerterén a Visztulától délre eső részében nevezetes dolog nem történt. A Visztulától északra eső részen rövid harcok után elfoglalták Bjelsk és Plock helységeket, mintegy 1000 oroszot elfogtak. A Mazuri-tavak vidékén folyt kilencznapos csatában, melynek diadalmos eredményét már jelentettük, a legalább 11 gyalog- és több lovas-hadosztályból álló 10-ik orosz hadsereg nemcsak a tavaktól keletre elfoglalt meg-erősített hadállásából úzték ki, hanem a határon túl is visszavertették és végül csaknem teljes körülrólással megsemmisítő módon megverték. A hadseregnek csak kisebb részei menekültek el a Suvalkitól és Augustovtól keletre fekvő erdőkön át, a hol nyomom követik őket üldözők. Az oroszok véres veszteséget igen súlyosak. A foglyok száma jóval túlhaladja az 50,000-re, 40-nél több ágyú, 60 gépjármű és megszámlálhatatlan hadiszer a németek zsákmánya. II. Vilmos császár csatasorainak közepette jelen volt a döntő küzdelmeknél. A győzelmet a régi keleti hadsereg egyes

Fog-Krém
KALODONT
70 Fillér

Szakszerűen készített
utazási felszerelések

bőröndök,
táskák,
szekrény- és
kalap-
bőröndök,
uccszalrak

megbízható
minőségben,
előnyösen
beszerezhe-
tők az általá-
nosan ismert

HELLER bőröndös
cézgnél
Budapest, IV., Rössuth Lajos-u. 21.
(Astoria szálloda épületében)
A cég üzlete 20 évig Károly-
körton (Huszár-ház) volt.

IBACH
ZONGORÁK.
HECKENAST
GUSZTÁV
ZONGORATERMEI
BUDAPEST-GIZELLÁTER-2
ALAPITVA 1865-TELEFON 1-69

**Steckenpferd-
lillimtejszappan**

Bergmann & Co. czégtől, Tetschen, a/Elbe.
egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend, szépleg ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szép-ség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Eszenyi elismeréslevél!** Sok legnagyobb kitüntetés! Beviselésnél óvatosság! Egyetlen nyomatékosan a Steckenpferd véd-lyegye és a cég helyes neve! Darabja 80 fillért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertelepekben, stb.
Hasonlóképpen kitérő Bergmann Manera lillimkrémje (70 fillér egy tubus). Bitűnő szer női kezek gondozására.

**MARGIT-
CRÈME**
A frangul hölgyek kedvencez szépség szerze, az egész világon el van terjedve. P raltan hatása szerencsés összehatásban rejlik, a bőr azonnal felvezeti és kiváló hatás már pár óra folyamán alatt észlelhető. Mivel a Margit-crème nem ünnözköz és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezár do-bozt elfogadni, mert csak ilyen készítmé-nyről válik a készítő mindennemű fele-leségét. A Margit-crème Áramlatlan, Margit-szappan szirtalan vegyítés készítmény, amely a powder 70 fillér külföldön nagy feltűnést keltett. Ar. K. I. K. 20 t.
Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.
Kapható minden gyógyszerárban, illatsz- és drogas-üzletben

Lohr Mária
(KRONFUSZ)
Gyár és főüzlet
VII., Baross-u. 85.
Telefon: József-2-37.
Fiókok: II. ker., Fő-utca 27. sz. IV. ker., Erzsébet-6. sz. IV., Keles-keleti-utca 14. V. Harmad-utca 4. sz. VI., Tere-körút 39. VI., Andrassy-út 16. sz. VIII. ker., József-körút 2.

csapatrészei és újabb odavezényelt csapatok vivták ki; az operációkat Hindenburg tábornagy vezette, Eichhorn tábornok és von Belov gyalogsági tábornok hajtották végre.

Február 17. Két napi harc után, melyben az oroszok nagy erőfeszítést tettek s nagyszámú erőitéseket vetettek harcra, elfoglaltuk Kolomeát. 2000 orosz elfogtunk, 2 ágyút és több gépfegyvert zsákmányoltunk. A Kárpátokban Vyszkov tájkéig a harcok nagy makassággal folynak. Újabb 4040 foglyot szállítottunk be. A németek harczvonalán a Plock-Racionz közti arczvonalon macak abb harcok fejlődnek. A Lomzától Kolno felé előrenyomult orosz hadoszlopot megverték, 700 fogoly és 7 gépfegyver került kezükbe. Az Augusztóvtól keletre eső erdős vidéken sok helyen üldözési harcok folynak. A Memeltől északra a mindenütt visszavetett ellenséget Taugoggen irányában a határon túlra vetették. A nyugati harczterén a francziák és angolok különösen szívós harcokat kezdtek. Az angolok kísérlete február 14-én elvesztett hadállásain visszafoglalására meghiúsult, 4 tisztjük és 170 főnyi legénységük fogságba került. Reimstől északra a németek visszaverték a támadásokat, 2 francia tisztet és 179 főnyi legénységet elfogtak. A champagnei vonalon különösen hevesen folyik a harc. Egyébként a németek mindenütt visszaverték a támadásokat, mintegy 300 foglyot ejtettek. Argonneokban ismét elfoglaltak a francziák főhadállásaihoz egyes részeket, 350 francziát elfogtak, 2 hegyi ágyút és 7 gépfegyvert zsákmányoltak. A Bois de Petreben, Toultól északra kisebb német sikerek.

HALÁLOZÁSOK.

A harcztereken hősi halált haltak: DUCSAY Dezső, a 11-ik honvédegylegredzred őrnagya, a vas-koronarend harmadik osztályának tulajdonosa, Ruzchovánál vívott harcban ellenséges gránáttól találva, 48 éves korában. — Tordai SÁNDOR JÓZSEF csendőrhadnagy, beosztva a 9-ik honvédegylegredhez, a tarnovi útközvetben. — Felsőmérái HORVÁTH LÁSZLÓ, a 7. közös huszárezred hadnagya, az északi harczterén folytatott harcokban szerzett betegsége következtében, Nyiregyházán 19 éves korában. — Ifjabb ISSEKUTZ AURÉL, Krassó-Szörény vármegye temesi járásának szolgabírája, tartalékos tüzérszázados a Kárpátokban. — SZABÓ ALADÁR a budapesti I. honvéd népfőlkéző huszárosztály hadnagya, magánhivatalnok, 38 éves korában a déli harczterén szerzett betegségében elhunyt. — Tóth

JÁNOS, a 3. honvédegylegred századosa a klinikán meghalt. — VASS GÉZA főhadnagy, a harczmezőn szerzett súlyos betegsége következtében Kaposvárott meghalt. — EÖRDÖGH KÁROLY hadnagya, a harczterén súlyosan megbetegedve, a nyiregyházi tartalékkórházban meghalt. — HUSZÁR GYULA JENŐ, az 52. gyalogezred kadetörzsmestere, Aranyelovácznál kapott súlyos sebébe Rákosszabán meghalt. — Dr. AUGUSZTIN ZOLTÁN, posta- és táviróosztály, a 71. gyalogezred egyéves hadapródjelöltje huszonöt éves korában az északi harczterén Opatovnál.

Elhunytak még a közelebbi napokban: BENICZKY KÁLMÁN nyug. igazgató, a Ferencz József-rend lovagja 74 éves korában, Budapesten. — VISSNYOVSKY LÁSZLÓ pápai prélat, a besztercebányai székeskáptalan nagypüspöke 72 éves korában, Besztercebányán. — WÉBER RUDOLF, a budapesti evangélikus főgimnázium nyug. tanára, a Ferencz József-rend lovagja, 72 éves korában, Budapesten. — VASITSER KÁROLY nyug. bányafőorvos 69 éves korában Felsőcsertésen. — GOVRIK JÁNOS szőregi eszperesplébános 69 éves korában. — HORVÁTH MÁTYÁS GYULA Szent Benedek-rendi áldozópap, volt gimnáziumi tanár, igazgató, 67 éves korában. — RADNÓTHI LUKÁCS GYULA tüzrendészeti felügyelő, a Magyar tüzrendészet európszerte ismert úttörője, Zsarnócán 64 éves korában. — BULYI és jéki JÉKRY ZSIGMOND volt országgyűlési képviselő 64 éves korában. — TAKÁCS GYULA veszezi főreáliskolai tanár 56 éves korában, Bécsben. — HALLER JENŐ, a temesvári állami főgimnázium helyettes igazgatója, áldozópap, Temesvárott 42 éves korában. — GIANONE EGON máv. segédtitkár 36 éves korában, Budapesten. — WIRTH GERGELY királyi tanácsos, a III. osztályú vaskorona és a szent Sylvester pápa rendek lovagja stb. 71 éves korában, Désen.

Jabukai NEMESHEGYI BÉLÁNÉ, szül. gyergyószentmiklósi Kövér Emilia 54 éves korában, Budapesten. — ÖZV. NAGY SÁNDORNÉ, szül. Páll Irén, 39 éves korában, Marosvásárhelyen. — VARGA LAJOSNÉ, szül. osovai Ocsovszky Emma, Selmezbányán. — Dr. Hoffner Elek és neje gyermekük EDITH, élete tavaszán, Mosonban.

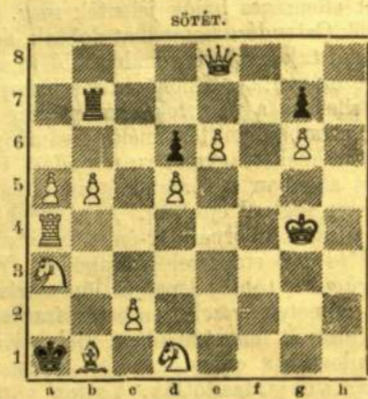
Szerkesztői üzenetek.

Emlékszel. Középszerű, kissé naiv dolog, nem éri meg a figyelmet. Voltam büszke ifjú stb. Nincs mondanivalója, — egyáltalán nem értjük, miért hiszik azt oly sokan, hogy semmiből is lehet verset csinálni.

Luczhoz. Stambuch-vers a rósszabbjából, igazán kár ilyenrel szaporítani dolgunkat. Anya és fia. Ezerszer megénekelte dolog, az események útszéli virága, a kifejezésben is egészen közönyt.

SAKKJÁTEK.

2940. számú feladvány Möller J.-től, Kopenhága.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 8-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Mit a nagy tesz, a kicsi arról beszél.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Vármege-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Saját érdekekben... FÉM-TISZTÍTÓ KENDŐVEL. Előnye: Bármilyen fém tárgy gyors és egyszerű kezelésben hűnapokig tartó tükörfényű nyert. Minden eddigi tiszteztető folyékony fém-tisztítót felülmúl. Szahacem szárad ki, nem koptal, nem horzsol, olcsó és gazdaságos. Ár 25 fill. 50 fill. és 1 kor. Mindenütt kapható. — Kereskedője: Kézben ingyen mintát. FORGATÓ: FÖRSTNER JÓZSEF GYÁRMASTAL BUDAPEST, IV. KER., REALTANODA-UTCA 4. SZ.

CORPUS JURIS HUNGARICI (ALAPITOTTA dr. MÁRKUS DEZSŐ) legújabb kötete most jelent meg!

1914. évi törvényczikkek

Jegyzetekkel ellátta Kladja a Dr. TÉRFI GYULA * FRANKLIN-TÁRSULAT m. kir. igazgatója magyar irod. intézet és m. tanácsos. Kiegészítő kötete a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar) és a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri indoklásokkal ellátva. A jegyzetekben a képviselőházi és főrendiházi tárgyalások anyaga fel van dolgozva. Ár a füze 14 korona, félbörkötésben 17 korona. Megrendelhető a FRANKLIN-TÁRSULATNÁL Budapest, IV., Egyetem-utca 4 és minden hazai könyvkereskedésben.

Gothard Sándor Diana Fegyver-atelier Herény, Szombathely mellett. (Vas megye.) A. Jos. Decouray, Horstl és A. Lene & Co. Liège (Victoria Hammerles), világghírű és legelső rangú galamblovó és vadászfegyverek egyedi és kizárólagos képviselője. E. Bernard & Co. A. Defouray-Sevin luxuszfegyvereknek állandó nagy raktára. Mannlicher-Schönauer Anti orro. Antimotesóví, Mignon távesővel szerelt fegyvereknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától, ejektorosak 260 kor.-tól, Anticorro- és Antimotesóví fegyverek 400 kor.-tól minden árban. A kontinens leggazdagabb luxuszfegyverraktára. Minden minőség állandó nagy készletben. Teljes garancia. Minden fegyver pontosan belöve. Legjobb minőség. Legolcsóbb gyári árak. Utólérhetlen olcsó. Árjegyzéket tessék kérni.

KOSZTYAY-GYÓGYSZERTÁR. Kinek van szeplője? Vagy bármely más folt, bőrtisztatlanság az arczán? Az használja teljes bizalommal Rozsnyay Szeráj arczkenőcsét, mely egyedül ezer az arcz tisztítására, seplek, miteserek, pattanások eltávolítására. Használata az arcz pár nap alatt lábrony-puhára és hófehérre változik. Egy kis üveg ár 70 fill., nagy üveg ár 140 K. Hozzávaló szappan ár 70 fill. Nappali Szeráj krémje ár 1 K. Szeráj pender, az arczporok gyöngye, 1 doboz 120 K. Fehér, róza, sárga és testszínez.

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER természetes égvényes SAVANYÚVIZ

SEBESÜLTEK ÁPOLÁSÁHOZ szükséges tudnivalók és orvosi könyvek: Betegápolástan. A vörös keresztos ápoló- nök tanfolyamján használt betegápolástan kivonata. Ár K 1.80 A betegápolás kézikönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Hivatásos betegápolónk és a művelt közönség számára. Ajánló sorokkal ellátta Müller Kálmán dr. Számos szöveg közé nyomtatott ábrával. Ár K 8.— A betegápolók tankönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Számos a szöveg közé nyomtatott ábrával. Ár K 4.20 Klinikai receptekönyv. Szerkesztette Müller Vilmos dr. Az egyetemi klinikák, a budapesti poliklinika és a fővárosi kórházak gyógymódjainak rendelővényeinek gyűjteménye. II. kiadás. Ár K 8.— A fertőző betegségekről és az azok ellen való védekezésről. Irta Gerliczy Zsigmond dr. Ár K 1.50 Útmutató a hadsebészetben. Irta Prochnov József dr. 96 ábrával és 6 könyvmatu táblával. Ár K 7.— A sebek gyógyulása és a sebkezelés. Irta Schächter Miksa dr. Ár K 4.— Megrendelhetők: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

CHEMIA A MINDENNAPI ÉLETBEN IRTA SOK KÉPPEL Dr. HANKO VILMOS ÁRA KÖTVE 4 K 80 fill. A «Chemia a mindennapi életben» cz. munka, mely a világot mozgató tudományok cz. munkáinak fontosabb eredményeit könnyen megérthető előadásban közli, egyben megint arra is, hogy a közölt eredményeket hogyan érikcsillhetjük egészségünk megóvására, a háztartásban, a főzésnél, a mindennapi életben lépten-nyomon felmerülő kérdésekben. Tájékozást a könyvnek tartalmából csak egy néhány címet sorolunk fel, melyek egyszerű megnevezésükkel is szembe- szökően igazolják, mennyire gyakorlati értékű ez a könyv. Tej-, kávé-, tea-, vaj-, borhamisítás felismerése, az arany- és ezüsttárgyak felismerése, üveg-, fém-, fa-, porcellán-, márvány-, gipsz- és tülékragasztás, Bor- cselezés, Az ivóvíz megtisztítása, Hajfestés, Tükös- gyógyító és széplő szerek birálata, Szappanfőzés; Illat- szerek, likörök készítése. Tinta-, gyúrócs, rozsdá- steerin-, zsír-, olajfoltok kivétele. A mérgezőseknél kö- vetendő eljárások stb. A «Chemia a mindennapi élet- ben» kezünkbe adja mindezen kérdéseknek a számos más kérdésnek a nyitját, gyakorlati útmutatásait feles- legesen tesznek az élet ezer apró viszonylatában minden félvilágossá és utánajárást. Ez a munka, a tudni- valóknak valóságos kincsesháza, nélkülözhetetlen ta- nácsadója a magyar asszonynak, a tanítónak, a lel- keseknek. Ajándékkönyvnek nem képzelhető tanu- ságosabb könyv ennél.

KÜZDELEM A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSÁÉRT. IRTA CHARLES C. TURNER. FORDITOTTA FRÖHLICH KÁROLY. Huszonkilencz rendkívül érdekesen megírt fejezetben tárgyalja a szerző korunk e legnagyobb problémáját, a levegő meghódítását. A légi jármű- vek történetét, kísérleteit, diadalait mondja el mindenkihez szólnak. A könyv egyik aktuális fejezetének címe

HÁBORÚ A LEVEGŐBEN. 24 ábrával a szöveg közt és 24 kép- melléklettel. Ára kötve 8 korona. Megjelent az Ismeretterjesztő Könyvtárban. Franklin-Társulat kiadása. Minden könyvkereskedésben kapható.

NIMRÓD Képes vadászati és versenysport ujság. Szerkesztő: Szabó Kálmán. Minden számában sok érde- kes vadászati fénykép-felvéte- leket közöl. Szakszerű cikkeit ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben fel- világosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadász- területek árverésének idejét közli. A diszesen kiállított lap ha- vonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félve 6 kor. Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

7EPPELIN a címe a Magyar Könyv- tár legújabb füzetének. Irta: Dr. Mikes Lajos. Ára 60 fillér. Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál, Budapest, IV., Andrassy-út 21. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

Olvasa a hírbőlésüket! Rendelésnél szíveskedjék lapunkra hivatkozni.

A háboru irodalma I. VILMOS NÉMET CSÁSZÁR és porosz királynak kilenczven válogatott írása. Fordította SUPKA GÉZA dr. Ára 1 korona. A nagy német birodalom megalapításának érdekes dokumentumai I. Vilmos császár irásai. NAGY PÉTER CZÁR Irta JOHN L. MOTLEY. Fordította HERKNER JÁNOS. Ára 60 fillér. A modern Oroszország megalapítójának Péter czárnak életrajzát nyújtja e füzet, de egyben megismerteti az orosz nép lélektanával. A VILÁGHÁBORU OKAI Irta ANGYAL DAVID egyet. tanár. Ára 40 fillér. Előnéppel írja le a szerző a világháboru előzményeit s élelétásával betekintést enged az események mögött rejtőző okokba is. A NÉMET VILÁGPOLITIKA Irta WLASSICS GYULA. Ára 20 fillér. Bülow herceg a mostani római német nagykövet politikájának analízise, melyben a hatalmas németországi világpolitikáját tárják fel.

A MAGYAR KÖNYVTÁR UJDONSÁGA

CONAN DOYLE

aktuális és szenzációs elbeszélése:

NAGY-BRITÁNIA
VESZEDELME

(Sziriusz kapitány jegyzeteiből.)

FORDITOTTA GÓTH SÁNDOR.

ÁRA 30 FILL.

Ebben az elbeszélésben Conan Doyle előre megjósolta a németek mai tengeri taktikáját s a tengeralattjáró hajók használatát Anglia blokádjára.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár
68-ik évi rendes közgyűlését

folyó 1915. évi február hó 27-én d. u. 4 órakor központi osztályában (V. ker., Dorottya-utca 4. szám alatt, saját épületében) tartja, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal
2. A különleges tartalékalapnak javadalmazása.
3. Tizenegy igazgatósági tagnak választása három évre; és esztleg
4. Egy felügyelő-bizottsági tagnak választása egy évre.

■ Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek az alapszabályok 18. és 20. §-ai értelmében legkésőbb 1914. december hó végéig saját nevükre írt részvényeiket még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt, tehát legkésőbb beérőleg folyó évi február hó 24-ig a takarékpénztár központi vagy budai osztályában (V. ker., Dorottya-utca 4. sz., vagy II. Pó-utca 2. szám alatt) letenni, ugyanott a megvizsgált 1914. évi zárszámadások és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapszabályok 154. §-a értelmében folyó évi február hó 19-től kezdve átvehetők.

Budapesten, 1915. évi-február hó 10-én.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár igazgatósága.

RENDELÉSNÉL SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Most jelent meg!

A FÉLKEZÜ EMBER
KÖNYVE

IRTA GRÓF ZICHY GÉZA

Ára 2 K 80 f.

„Ez a könyv a szerencsétlenül járt embereket meg fogja vigasztalni!”

Báró dr. Eiselsberg A. tanár.

Kapható minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT
KIADÁSA.

MAGYAR TÖRVÉNYEK

A Franklin-Társulat zsebkidadásai.

Az új bélyeg- és illetéktörvény
most jelent meg!

OIME

A TÖRVÉNYKEZÉSI
ILLETÉKEK

Jegyzetekkel ellátta

Dr. UJLAKI JÓZSEF

budapesti ügyvéd.

E munka arra szoritkozik, hogy az egyes szakaszoknál fel-tüntesse az új és a régi jog közötti eltéréseket. A könyv szerzője tartózkodik az elméleti fejtegetésektől és épen ezért könyvének nagy a gyakorlati értéke.

Ára kötve 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.
és minden hazai könyvkereskedésben.

9. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 28.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.Egyes szám
ára 40 fillér.Előfizetési
feltételek:Egészévre
Félévre
Negyedévre20 korona.
10 korona.
5 korona.A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is eszolandó.

GYALOGOSOK HÓKÖPENYBEN.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Balogh Radolf, a harcztérre kiküldött munkatársunk felvétele.